

26. İş Dünyası Zirvesi Antalya’da yapıldı**TÜRKONFED Başkanı Süleyman Sönmez:
“Sanayide biz üretiyoruz,
kâr başkasının hanesine yazılıyor”**

Türkiye’nin gönüllülük esasıyla bir araya gelen en büyük bağımsız iş dünyası örgütü TÜRKONFED, 26. İş Dünyası Zirvesi’ni Antalya’da düzenledi. ‘Küresel Kırılma Döneminde Türkiye’ temasıyla gerçekleştirilen zirvenin açılışında konuşan TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, “Düşük katma değer, düşük gelir ve düşük verimlilik” şeklinde bir kısır döngüye sıkışmış durumdayız. Sanayide biz üretiyoruz, kâr başkasının hanesine yazılıyor. Agresif bir yüksek teknoloji atılımını ve ara malı üretiminde bir millileşme hamlesini başlatmamız gerekiyor” dedi.

Çatısı altında 31 federasyon ve ulusal-uluslararası 340 üye dernek üzerinden 100 bini aşkın şirket yer alan **Türk İş Dünyası Konfederasyonu (TÜRKONFED)**, 26. İş Dünyası Zirvesi’ni ‘Küresel Kırılma Döneminde Türkiye’ temasıyla düzenledi. Batı Akdeniz Sanayi ve İş Dünyası Federasyonu’nun (BAKSİFED) ev sahipliğinde Antalya’da gerçekleştirilen zirveye Antalya Valisi Hulusi Şahin başta olmak üzere kamu temsilcileri ile Türkiye’nin dört bir yanından 500’ün üzerinde iş insanı ve sivil toplum örgütlerinin temsilcileri katıldı.

Süleyman Sönmez: “Kişi başına 20 bin dolar bizi müreffeh bir ülke yapmaz”

TÜRKONFED Yönetim Kurulu Başkanı Süleyman Sönmez, zirvenin açılışında yaptığı konuşmada, küresel kırılma döneminde Türk ekonomisinin yapısal sorunlarına dikkat çekti. Türkiye’nin, Uluslararası Yönetim Geliştirme Enstitüsü’nün (IMD) açıkladığı Dünya Rekabetçilik Endeksi 2025 listesinde bir önceki yıla göre 13 sıra gerileyerek 69 ülke arasında 66’ncı sırada yer aldığını söyleyen **Sönmez**, “Düşük katma değer, düşük gelir ve düşük verimlilik” şeklinde bir kısır döngüye sıkışmış durumdayız. İstanbul’un geliri, Van-Bitlis-Muş’un gelirinin dört katı; üretim ve finansal ağırlığı ikinci sıradaki Ankara’dan bile iki kat fazla. Bu devasa farklar ne ekonomik ne de toplumsal olarak sürdürülebilir. Öte yandan büyük şirketlerimizin verimlilik oranı AB ortalamasının yarısı kadar; bu oran KOBİ’lerde beşte bir seviyesine düşüyor. Böyle bir ortamda OVP’de 2028 için öngörülen kişi başına 20 bin dolar hedefine ulaştık da yapısal sorunlarımızı çözmeden müreffeh bir ülke olamayız” dedi.

“Yüksek teknoloji atılımı ve ara malı üretiminde millileşme hamlesi başlatmalıyız”

Dış ticaret açığının aslında bir teknoloji açığı olduğunu dile getiren **Sönmez**, “Bugün bazı sektörlerde tökezlesek de otomotiv, beyaz eşya ve savunma sanayisinde bölgemizin lideriyiz ve milli gelirimizin dörtte birini sanayiden elde ediyoruz. Ancak fiyat rekabeti içinde olduğumuz Çin’de yüksek teknoloji ürün ihracatının payı %30’a dayanmışken bu oran bizde %3-4 seviyesinde kalıyor. Sanayide biz

üretiyoruz, kâr başkasının hanesine yazılıyor. Biz sanayi ham maddesi satıyoruz, ihracat pazarlarımızdaki iş ortaklarımız bunun üzerine inovasyonu, tasarımı ve markalaşmayı ekleyerek kendi milli gelirlerine bizimkinin katbekat fazlasını kazandırıyor. Ar-Ge harcamalarımızı %1,5'tan, %3,5 seviyesine taşıyarak agresif bir yüksek teknoloji atılımını ve ara malı üretiminde bir millileşme hamlesini başlatmamız gerekiyor" diye konuştu. **Sönmez** bu konudaki çözüm önerilerini ise "İhracatı belli sektörlerdeki sayılı şirketin başarısı olmaktan çıkarıp Anadolu sathında bir kalkınma yolculuğuna dönüştürmeliyiz. Tüm şirketlerin ortak kullanabileceği Ar-Ge ve inovasyon merkezlerini hem bizzat kurmalı hem de kurulmasını talep etmeliyiz. Birbirimizden öğrenme ve 'rekabetlik' kültürünü geliştirebilmeliyiz. Türk diasporası aracılığıyla Silikon Vadisi, Berlin, Singapur, Dubai gibi teknoloji merkezleriyle daha güçlü bağlar kurmalıyız" sözleriyle sıraladı.

"Önce hukuka, sonra birbirimize güveneceğiz"

Ekonomiye duyulan güvende temkinli ama dengeli bir iyileşme olduğunun altını çizen **Sönmez** sözlerini şöyle tamamladı; "2026 yılına girerken olmamız gereken noktanın halen çok uzağındayız. Bu nedenle yeni yılda nominal büyüme devam etse de reel anlamda bir denge yılı geçireceğimizi öngörüyoruz. Bununla birlikte 2026'nın sonlarına doğru da finansal istikrar alanında nesnel bir iyileşmenin ilk belirtilerini hissetmeye başlayacağımızı düşünüyoruz. Finansal istikrarı, bölgesel kalkınmayla üretimi ise yeşil ve dijital dönüşümle birleştirebilirsek içinden geçtiğimiz yeniden yapılanma dönemine yön veren ülkeler arasında yerimizi alabiliriz. Ancak bu başarı hikâyesinin en önemli unsurları; yargı bağımsızlığı, kurumlara güven ve demokrasiye duyulan inançtır. Güven ve şeffaflık olmadan ekonomik büyüme de gelecek inşası da olamaz. Eğer büyümede kalıcılığı istiyorsak önce hukuka, sonra birbirimize güveneceğiz."

Orhan Turan: "Dünyadaki değişimi doğru okursak bu süreçten kazançlı çıkarız"

Bildiğimiz dünyanın büyük bir hızla değiştiğini, birbiriyle bağlantılı çok sayıda değişimin aynı anda yaşandığını ifade eden **TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan**, "Değişimleri çok yakından takip etmemiz gerekiyor. Son bir ayda yaptığım yurt dışı temaslarda, bu durumun önemini çok yakından gözlemledim. Yaptığımız ziyaretlerden şunu söyleyebilirim; bir yandan kısa vadedeki şoklarla mücadele ederken diğer yandan da küresel sistemin uzun vadede nereye doğru evrildiğini gözden kaçırmamak gerekiyor. Jeopolitik dengelerin, küresel ekonomik sistemin, teknolojinin, iklimin ve hatta toplumların hızla değiştiği, belirsizliğin ve riskin çok yüksek olduğu, buna karşılık, zamanında değişimin gerektirdiği uyumu yapanlar için büyük fırsatların da olduğu bir dönemden geçiyoruz. Kısa vadede karşı karşıya olduğumuz zorlukları iyi yönetirken uzun vadeli hedeflerimizden de vazgeçmemeliyiz. Uzun bir süredir kabul ettiğimiz iş modellerinin kökten değişmesine, kendimizi, şirketlerimizi, şehirlerimizi ve ülkemizi hazırlamalıyız. Dünyadaki değişimi doğru okur ve önlemlerimizi zamanında alırsak bu süreçten kazançlı çıkarız" açıklamasında bulundu.

Zirvede konuk konuşmacı olarak yer alan **TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi Başkanı Ömer Aras** şunları söyledi; "TÜSİAD olarak ihracatımıza katkı sağlayacağını düşündüğümüz ve Türkiye'de önemli bir veri açığını dolduran bir çalışmaya imza attık. TÜSİAD Maliyet Bazlı Rekabet Gücü Endeksi'ni oluşturduk. Bu endeks zaman içinde maliyet bazlı rekabet dinamiklerimizin rakip ülkeler karşısında nasıl değiştiğini ortaya koyuyor. Küresel bazda rekabet koşullarını özellikle veri bazlı ve sağlıklı teşhis etmemiz gerekiyor ki çözüm üretebilelim. Rekabet gücünü arttırmak için el birliği ile çalışmalıyız. Daha sağlam ve daha rekabetçi bir ekonomi yaratmanın temeli doğru eğitimden geçiyor. Bugün finansmandan sonraki en büyük şikâyetlerden biri nitelikli insan kaynağı bulamamak ve elde tutamamak olarak ortaya çıkıyor. Ülke olarak nitelikli eğitime yatırım yapmalıyız. Özellikle, potansiyellerinden yeterince yararlanamadığımız gençleri ve kadınları çalışma hayatına dahil

etmeliyiz. Verimliliğe dayalı rekabetçi mal ve hizmet ihraç eden bir ekonomi yaratmak; teknoloji ve inovasyona dayalı üretime ağırlık vermek zorundayız. Şirketler olarak da verimliliğimizi ve dolayısıyla rekabet gücümüzü artırıcı adımlar atmamız. Makro tedbirler ve şirket bazında atılan adımlarla birlikte daha rekabetçi, verimli ve ihracata dayalı büyüme gerçekleştiren bir ekonomi yaratabiliriz.”

Mustafa Cengiz: “Risk almaktan kaçınan kaybeder”

26. İş Dünyası Zirvesi’ne ev sahipliği yapan BAKSİFED’in Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Cengiz, Türkiye’deki birçok şirketin ‘kriz geçsin, ondan sonra yatırım yaparız’ anlayışında olduğuna işaret ederek, “Beş yıl önceki iş modelleriyle devam eden, dijital dönüşümü bir maliyet unsuru olarak gören, inovasyondan korkan, risk almaktan kaçınan şirketler, yalnızca pazar kaybetmekle kalmayacak, büyük ihtimalle tamamen yok olacak. Dünyada hiçbir şirket, hiçbir ülke, bu dönüşümün bitmesini beklemiyor. Tam tersine kriz gerçekliğinin içinde yeni ekonomiyi kuruyorlar. Kaldı ki biz de büyük bir potansiyele sahibiz. Türkiye; Avrupa’nın teknoloji üretim üssü, Orta Doğu’nun finans merkezi, Avrasya’nın lojistik sınır sistemi, Akdeniz’in yeşil enerji lideri olabilir. Bunun için gerekli insan kaynağı, coğrafi avantaj, girişimcilik ruhu ve üretim kapasitesi bu ülkede var. Eksik olan şey uzun vadeli strateji, şeffaflık, öngörülebilirlik ve cesur adımlardır. İş dünyası olarak bu eksikleri kapatmak zorunda olduğumuz bir dönemdeyiz” şeklinde konuştu.

Koton, Migros ve Vodafone Türkiye’nin üst yönetimi panelde buluştu

Program kapsamında, zirve ile aynı isimde bir panel düzenlendi. TÜRKONFED Ekonomi Danışmanı Can Selçuki’nin moderatörlüğündeki panelde, Koton CEO’su Dr. Bülent Sabuncu, Migros İcra Kurulu Başkanı Ömer Özgür Tort ve Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Özlem Kestioğlu konuşmacı olarak yer aldı. Zirvenin, ‘TÜRKONFED Ticaret Köprüsü 2.0’ bölümünde ise yapay zekâ destekli B2B görüşmeler yapıldı. TÜRKONFED’in yerelden uluslararası arenaya uzanan çalışmalarının paylaşıldığı zirvede, konfederasyonu bağlı komisyonlar da 2025 yılı çalışmaları ve yeni dönem hedefleri hakkında bilgi verdi.